

KRYTERIA KATEGORYZACJI PRZEDSIĘBIORCÓW WEDŁUG ANALIZY RYZYKA PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ

Niniejszy dokument określa zasady klasyfikacji ryzyka związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej, stosowane przy planowaniu i prowadzeniu kontroli obiektów nadzorowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Środzie Wielkopolskiej i stanowi realizację obowiązków wynikających z ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców.

Art. 47 ust. 1 ww. ustawy zobowiązuje organy kontroli do udostępnienia na stronie Biuletynu Informacji Publicznej schematu klasyfikacji ryzyka w działalności kontrolnej, natomiast art. 55a określa maksymalną częstotliwość kontroli wobec przedsiębiorców zakwalifikowanych do poszczególnych kategorii ryzyka.

Kontrole przeprowadza się zgodnie z rocznym planem kontroli po uprzednim dokonaniu okresowej analizy prawdopodobieństwa naruszenia prawa w ramach wykonywania działalności gospodarczej (kontrola planowa). Analiza obejmuje identyfikację obszarów podmiotowych i przedmiotowych, w których ryzyko naruszenia przepisów jest największe. W oparciu o wyniki analizy określa się zasady umożliwiające przypisanie przedsiębiorców do jednej z następujących kategorii ryzyka: niskie, średnie, wysokie.

Działania kontrolne przypisane do kategorii ryzyka

Lp.	Kategoria ryzyka	Częstotliwość kontroli
1	Niskie	zgodnie z planem kontroli – nie częściej niż raz w ciągu 5 lat
2	Średnie	według planu lub w razie potrzeby – nie częściej niż raz w ciągu 3 lat
3	Wysokie	tak często, jak to konieczne dla zapewnienia skutecznego stosowania odpowiednich przepisów, z uwzględnieniem wysokiego ryzyka wystąpienia nieprawidłowości oraz środków niezbędnych do jego ograniczenia

Schemat określa maksymalną częstotliwość kontroli zgodnie z art. 55 i 55a ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców.

Odstępstwa od podanej częstotliwości mogą wynikać z:

- a) ratyfikowanych umów międzynarodowych,
- b) przepisów prawa UE,
- c) przepisów odrębnych.

Dodatkowe czynniki wpływające na priorytet kontroli:

- a) wielkość narażonej populacji,
- b) warunki zdrowotne populacji,
- c) inwazyjność zabiegów i usług,
- d) ryzyka wynikające ze specyfiki obiektu.

W każdym przypadku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Środzie Wielkopolskiej może zwiększyć częstotliwość kontroli, tzn. przedsiębiorstwo może zostać zakwalifikowane do wyższej kategorii ryzyka z uwagi na: stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości; wystąpienie lub podejrzenie zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi lub środowiska; konieczność sprawdzenia wykonania zaleceń pokontrolnych lub decyzji nakazujących usunięcie naruszeń prawa; zgłoszenie podmiotu rozpoczynającego działalność; wpływające zasadne interwencje oraz informacje od innych organów lub na skutek uzasadnionych przesłanek wynikających z sytuacji sanitarno-epidemiologicznej.

Kontrole nieplanowane przeprowadzane są niezależnie od kategorii ryzyka w szczególności w przypadkach:

- a) skarg lub zgłoszeń od obywateli,
- b) postępowań prowadzonych przez PPIS w związku z interwencjami,
- c) wystąpienia lub podejrzenia zagrożeń zdrowotnych,
- d) weryfikacji wykonania zaleceń pokontrolnych,
- e) poleceń właściwych organów administracji,
- f) postępowań administracyjnych i egzekucyjnych (kontrole sprawdzające),
- g) zgłoszenia wypoczynku dzieci i młodzieży w bazie wypoczynku prowadzonej przez ministra właściwego ds. oświaty i wychowania,
- h) otrzymania z europejskich systemów RAPEX/Safety Gate, ICSMS, PENOnline, INTERACT PORTAL notyfikacji produktów, które są wprowadzane/udostępniane na rynku przez podmioty działające na terenie danego powiatu,
- i) podejrzenia wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych,
- j) prowadzenia przez przedsiębiorców działalności w zakresie wytwarzania, przetwarzania, przerabiania, przywozu, wywozu, wewnątrzwspólnotowej dostawy lub wewnątrzwspólnotowego nabycia oraz wprowadzania do obrotu nowej substancji psychoaktywnej, w tym w postaci mieszaniny lub w wyrobie,
- k) zgłoszeń zamiaru przystąpienia do prac polegających na zabezpieczeniu, usunięciu lub transporcie wyrobów zawierających azbest,
- l) zgłoszeń zarządcy wodociągu - wykonywane są wtedy kontrolne badania wody, mające na celu sprawdzenie czy woda spełnia wymagania, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Kontrole te wykonywane są niezwłocznie, niezależnie od kategorii ryzyka.

Szczegółowe wytyczne umożliwiające przypisanie przedsiębiorców i ich profilu działania do właściwej dla nich kategorii ryzyka w poszczególnych obszarach nadzoru przedstawiono w Tabelach 1-7

Tabela 1. Obszar Higieny Pracy

Tabela 2. Nadzór nad Chemikaliami

Tabela 3. Obszar Epidemiologii

Tabela 4. Obszar Higieny Komunalnej, w tym bezpieczeństwa zdrowotnego wody

Tabela 5. Obszar Higieny Dzieci i Młodzieży

Tabela 6. Obszar Sekcji Higieny Żywności i Żywienia – grupa zakładów produkcji żywności

Tabela 7. Obszar Sekcji Higieny Żywności i Żywienia – zakłady obrotu żywnością oraz zakłady żywienia zbiorowego

Tabela 1. Obszar Higieny Pracy

Obszar Higieny Pracy	Kategoria ryzyka		
	Wysokie (W)	Średnie (S)	Niskie (N)
Grupy obiektów, obiekty kontrolowane lub profil działalności			
Zakłady w których występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów czynników szkodliwych dla zdrowia lub były stwierdzone przekroczenia NDS/NDN, NDSCh, NDSP	W		
Zakłady, w których występuje narażenie inhalacyjne na czynniki rakotwórcze, mutagenne lub reprotoksyczne (CMR) w stężeniach > 0,5 NDS	W		

Zakłady, w których dochodzi do zamierzonego użycia szkodliwego czynnika biologicznego z grupy 4 oraz podmioty lecznicze wyznaczone do opieki nad pacjentem ze zdiagnozowaną chorobą zakaźną wywołaną szkodliwym czynnikiem biologicznym z grupy 4. Zakłady, w których występuje narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne grupy 3 o podwyższonym ryzyku narażenia względem ryzyka populacyjnego – praca w zakładach gospodarki odpadami oraz przy oczyszczaniu ścieków	W		
Zakłady, w których w ostatnich latach występuje wzmożone występowanie chorób zawodowych mających bezpośredni związek z obecnie prowadzoną działalnością zakładu	W		
Zakłady, w których występują czynniki szkodliwe, ale ich stężenia i natężenia wynoszą $0,5 < x \leq 1$ NDS/NDN oraz zakłady z przekroczeniami NDN hałasu i drgań mechanicznych, w których wdrożono program działań organizacyjno-technicznych		S	
Zakłady, w których występuje narażenie na czynniki rakotwórcze, mutagenne lub reprotoksyczne (CMR) w stężeniach $0,1 < x \leq 0,5$ NDS i/lub, w których występuje narażenie na czynniki rakotwórcze, mutagenne lub reprotoksyczne (CMR), dla których nie określono wartości NDS lub nie przeprowadzono badań i pomiarów tych czynników w środowiska pracy		S	
Zakłady, w których występuje narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne grupy 3 o podwyższonym ryzyku narażenia względem ryzyka populacyjnego (z wyjątkiem przychodni lekarskich i stomatologicznych)		S	
Zakłady, w których czynniki szkodliwe dla zdrowia występują w stężeniach lub natężeniach mniejszych/równych $0,5$ NDS/NDN			N
Pozostałe zakłady, w których występują czynniki rakotwórcze, mutagenne lub reprotoksyczne (CMR) nie wskazane wyżej			N
Pozostałe zakłady, w których występuje narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne grupy 3 lub w których występuje wyłącznie narażenie na czynniki biologiczne grupy 2			N
Pozostałe zakłady, niespełniające kryteriów średniego lub wysokiego ryzyka			N

Tabela 2. Nadzór nad Chemikaliami

Nadzór nad Chemikaliami	Kategoria ryzyka		
	Wysokie (W)	Średnie (S)	Niskie (N)
Grupy obiektów, obiekty kontrolowane lub profil działalności			
Podmioty wprowadzające do obrotu produkty biobójcze, podmioty w łańcuchy dostaw oraz podmioty stosujące produkty biobójcze w działalności zawodowej	W		
Zakład, w którym stwierdzono wcześniej uchybienia w zakresie przepisów ustawy o produktach biobójczych		S	
Zakład, w którym stwierdzono nieliczne, drobne uchybienia w zakresie przepisów ustawy o produktach biobójczych			N

Producenci/wytwórcy/ /importerzy/ podmioty odpowiedzialne/ konfekcyonerzy w zakresie produktów kosmetycznych	W		
Podmioty na które wpłynęły pojedyncze interwencje konsumenckie lub informacje od innych organów nadzoru w zakresie przepisów dotyczących produktów kosmetycznych – w szczególności składu lub oznakowania produktów kosmetycznych		S	
Podmioty, u których stwierdzono nieliczne, drobne uchybienia w zakresie przepisów dotyczących produktów kosmetycznych nie wskazanych w dużym i średnim ryzyku			N
Producenci/ importerzy/ wyłączni przedstawiciele/ formulatorzy substancji chemicznych i ich mieszanin	W		
Podmioty u których stwierdzono w poprzednich kontrolach poważne uchybienia lub liczne interwencje	W		
Podmioty u których stwierdzone na poprzednich kontrolach uchybienia, miały miejsce interwencje i/lub wpłynęły informacje od innych organów w zakresie przepisów dotyczących substancji chemicznych i ich mieszanin oraz detergentów nie opisane w punkcie dotyczącym wysokiego ryzyka		S	
Zakłady zajmujące się dystrybucją i sprzedażą hurtową substancji chemicznych i ich mieszanin oraz detergentów i prekursorów narkotyków kat 2 i 3		S	
Podmioty u których stwierdzono w poprzednich kontrolach pojedyncze, drobne uchybienia lub interwencje w zakresie przepisów dotyczących substancji chemicznych i ich mieszanin oraz detergentów nie opisane w punktach wysokiego i średniego ryzyka			N

Tabela 3. Obszar Epidemiologii

Obszar Epidemiologii	Kategoria ryzyka		
Grupy obiektów, obiekty kontrolowane lub profil działalności	Wysokie (W)	Średnie (S)	Niskie (N)
Szpitala (niezależnie od profilu)	W		
Szpitala jednodniowe	W		
Zakłady opiekuńczo-lecznicze, opiekuńczo-pielęgnacyjne	W		
Podmioty lecznicze w rodzaju sanatoria, ośrodki rehabilitacji		S	
Podmioty lecznicze ambulatoryjne, w szczególności: przychodnie, praktyki lekarskie i pielęgniarstwo (za wyjątkiem zabiegowych) oraz gabinety fizjoterapii			N
Podmioty lecznicze ambulatoryjne - zabiegowe, w szczególności: punkty szczepień, przychodnie i praktyki lekarskie (np. chirurgiczne, stomatologiczne, ginekologiczne, laryngologiczne i wykonujące zabiegi endoskopowe)	W		
Stacje krwiodawstwa	W		
Stacje dializ	W		
Punkty pobrania krwi do badań diagnostycznych		S	

Tabela 4. Obszar Higieny Komunalnej, w tym bezpieczeństwa zdrowotnego wody

Obszar Higieny Komunalnej, w tym bezpieczeństwa zdrowotnego wody	Kategoria ryzyka		
	Wysokie (W)	Średnie (S)	Niskie (N)
Grupy obiektów, obiekty kontrolowane lub profil działalności			
Podmioty lecznicze. tj.: szpital, zakład opiekuńczo-leczniczy, zakład pielęgnacyjno – opiekuńczy, zakład rehabilitacji leczniczej, hospicjum, zakład leczenia uzdrowiskowego (sanatorium), zakład patomorfologii, prosektura	W		
Wodociągi – system zaopatrzenia w wodę	W		
Zakład/salon wykonujący zabiegi z naruszeniem ciągłości tkanek, m.in. tj: kosmetyczny, tatuażu, piercingu	W		
Domy przedpogrzebowe/zakłady świadczące inwazyjne usługi związane z przygotowaniem zwłok do pochowania, m.in.: balsamacja, konserwacja, usuwanie elektrod/rozzuszników	W		
Pralnie świadczące usługi dla podmiotów wykonujących działalność leczniczą	W		
Domy pomocy społecznej, placówki zapewniające całodobową opiekę, ogrzewalnie, schroniska dla bezdomnych z usługami opiekuńczymi	W		
Noclegownie, schroniska dla bezdomnych		S	
Pralnie świadczące usługi podmiotom innym niż wykonujące działalność leczniczą		S	
Hotele, motele, pensjonaty, kempingi, domy wycieczkowe, schroniska młodzieżowe, schroniska, pola biwakowe, agroturystyka		S	
Kąpieliska i miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli		S	
Pływalnie		S	
Strzeżone ośrodki i areszty dla cudzoziemców, izby wytrzeźwień		S	
Domy przedpogrzebowe świadczące usługi inne niż wskazane w grupie wysokiego ryzyka (przewóz, przechowywanie zwłok, itp.)			N
Cmentarze			N
Zakłady fryzjerskie, zakłady kosmetyczne bez przerywania ciągłości tkanek, solaria, zakłady odnowy biologicznej bez przerywania ciągłości tkanek			N
Dworce autobusowe, dworce kolejowe, porty lotnicze, porty morskie, przejście graniczne, ustępy publiczne i ogólnodostępne			N
Obiekty sportowe, tereny rekreacyjne (tereny zieleni), plaże przy kąpieliskach			N
Zakłady karne, areszty śledcze			N

Tabela 5. Obszar Higieny Dzieci i Młodzieży

Obszar Higieny Dzieci i Młodzieży	Kategoria ryzyka		
	Wysokie (W)	Średnie (S)	Niskie (N)
Grupy obiektów, obiekty kontrolowane lub profil działalności			
Placówki wsparcia dziennego			N
Młodzieżowe domy kultury i pałace młodzieży			N
Ogniska pracy pozaszkolnej			N
Ogrody jordanowskie			N
Placówki zajmujące się wspomaganiem terapeutycznym dzieci i młodzieży (poradnie-psychologiczno-pedagogiczne, centra pomocy psychologiczno-pedagogicznej, centra wspierania edukacji, itp.)			N
Szkoły muzyczne realizujące wyłącznie kształcenie artystyczne			N
Szkoły wszystkich typów oraz szkoły wyższe, które nie posiadają niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin i nie prowadzą z nimi doświadczeń. Do tej grupy zalicza się również szkoły artystyczne, które realizują podstawę programową w danym zakresie		S	
Miejsca zakwaterowania, w których przybývają dzieci i młodzież (samodzielne domy studenckie, internaty i bursy, schroniska młodzieżowe)		S	
Domy wczasów dziecięcych		S	
Specjalne ośrodki wychowawcze		S	
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze		S	
Młodzieżowe ośrodki wychowawcze		S	
Młodzieżowe ośrodki socjoterapii		S	
Placówki opiekuńczo-wychowawcze		S	
Domy pomocy społecznej		S	
Sal/salony zabaw, tzw. „małpie gaje”		S	
Turnusy sezonowego wypoczynku dzieci i młodzieży (wypoczynek w miejscu zamieszkania)		S	
Zielone/białe szkoły		S	
Szkoły wszystkich typów, w których obecne są szkodliwe substancje chemiczne wykorzystywane w trakcie doświadczeń wykonywanych zarówno przez uczniów, jak również w ramach pokazu przez nauczyciela	W		
Szkoły wyższe w których obecne są szkodliwe substancje chemiczne wykorzystywane w trakcie doświadczeń wykonywanych zarówno przez studentów, jak również w ramach pokazu przez wykładowców	W		
Szkoły wszystkich typów oraz szkoły wyższe kształcące w kierunkach na których może dojść do zakażeń materiałem biologicznym uczniów, studentów, nauczycieli wykładowców (technika weterynaryjne, szkoły kształcące w kierunkach weterynaryjnych i medycznych)	W		
Placówki praktycznej nauki zawodu, w których badania środowiska praktycznej nauki zawodu wykazały występowanie czynników szkodliwych bądź uciążliwych na stanowiskach, których prowadzona jest nauka praktycznej nauki zawodu (bez względu na wysokość najwyższych stężeń i natężeń występujących w tym środowisku)	W		

Placówki praktycznej nauki zawodu, w których w ramach programu nauczania może dojść do przerwania ciągłości ludzkich tkanek (np. kosmetyczki)	W		
Turnusy sezonowego wypoczynku dzieci i młodzieży (wypoczynek w formie wyjazdowej)	W		
Placówki opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 (żłobki, kluby dziecięce)	W		
Placówki wychowania przedszkolnego (przedszkola, punkty przedszkolne, zespoły wychowania przedszkolnego)	W		

Tabela 6. Obszar Sekcji Higieny Żywności i Żywienia – grupa zakładów produkcji żywności

Obszar Higieny Żywności i Żywienia		Kategoria ryzyka		
Grupa zakładów produkcji żywności	Asortyment produktów	Wysokie (W)	Średnie (S)	Niskie (N)
Automaty do lodów	Lody – z automatu		S	
Piekarnie, piekarnio-ciastkarnie	Produkty i wyroby przemysłu piekarskiego			N
	Pieczyno cukiernicze			N
	Wyroby ciastkarskie – z kremem niepoddanym obróbce cieplnej	W		
	Wyroby ciastkarskie – z kremem poddanym obróbce cieplnej		S	
Ciastkarnie	Wyroby ciastkarskie – z kremem niepoddanym obróbce cieplnej	W		
Przetwórnice owocowo-warzywne i grzybowe	Mrożone warzywa		S	
	Mrożone owoce		S	
Wytwórnice napojów alkoholowych	Napoje alkoholowe			N
Browary i rozlewnie piwa, słodownie	Piwo nieutrwalane		S	
Zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego	Mąka			N
	Inne przetwory zbożowe			N
Wytwórnice wyrobów cukierniczych	Wyroby cukiernicze czekoladowe		S	
Wytwórnice koncentratów spożywczych	Inne koncentraty spożywcze			N
Wytwórnice suplementów diety	Suplementy diety		S	
Cukrownie	Cukier i inne			N
Podmioty produkcji pierwotnej, w tym realizujące dostawy bezpośrednie	Warzywa i owoce przeznaczone do bezpośredniego spożycia, w szczególności owoce miękkie	W		
Podmioty produkcji pierwotnej, w tym realizujące dostawy bezpośrednie	Pozostałe produkty produkcji pierwotnej np. zboża, warzywa korzeniowe			N
Produkcja żywności w warunkach domowych			S	
Rolniczy handel detaliczny			S	

Inne wytwórnie żywności	Np. Kanapki, wyroby kulinarne, itp.	W		
	Np. Zioła i przyprawy, itp.		S	
	Np. Kawa, herbata, itp.			N
Wytwórnie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością				N

Tabela 7. Obszar Sekcji Higieny Żywności i Żywienia – zakłady obrotu żywnością oraz zakłady żywienia zbiorowego

Obszar Sekcji Higieny Żywności i Żywienia		Kategoria ryzyka		
Zakłady obrotu żywnością oraz zakłady żywienia zbiorowego	Asortyment produktów	Wysokie (W)	Średnie (S)	Niskie (N)
Zakłady obrotu żywnością: sklepy spożywcze (w tym: super, hipermarkety), magazyny hurtowe, kioski i inne	Mięso, podroby i przetwory mięsne – nietrwałe mikrobiologicznie	W		
	Drób, podroby i produkty drobiarskie, jaja i ich przetwory – nietrwałe mikrobiologicznie	W		
	Ryby, owoce morza i ich przetwory – nietrwałe mikrobiologicznie	W		
	Mleko i przetwory mleczne – nietrwałe mikrobiologicznie	W		
	Wyroby ciastkarskie – z kremem niepoddanym obróbce cieplnej	W		
	Wyroby ciastkarskie – z kremem poddanym obróbce cieplnej		S	
	Wyroby cukiernicze czekoladowe		S	
	Trwałe mikrobiologicznie			N
	Pozostałe		S	
Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego	Posiłki przeznaczone dla wrażliwych grup konsumentów (np. dzieci, alergicy, osoby starsze)	W		
	Pozostałe zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego		S	
Zakłady żywienia zbiorowego otwartego Zakłady usług cateringowych	Produkcja posiłków od surowca do wyrobu gotowego, wyrobów garmażeryjnych, potraw niepoddanych obróbce termicznej	W		
	Pozostałe (w tym zakłady małej gastronomii)		S	

Środki transportu	Do przewożenia produktów wymagających zachowania łańcucha chłodniczego		S	
	Do przewożenia produktów w temp otoczenia			N
Zakłady obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością w tym hurtownie i sklepy				N